

undersøgelsen fået mindre betydning for de danske regionale produktionsforskelle.

I stedet peges på, at udviklingen i de regionale produktionsforskelle skal ses i sammenhæng med en væsentlig forøgelse af pendlingen.

Pendlingen sker især til de økonomiske kraftcentre som fx Hovedstaden. Produktionen tæller derfor med i de regioner, som i forvejen har et højt produktionsniveau, mens indbyggertallet opretholdes i den region, der pendles fra. Pendlerne bringer således deres indkomst til deres bopælsregion og lægger et forbrug der. Derved bliver effekten af øgede regionale produktionsforskelle i praksis udjævnet, da den stigende mobilitet på arbejdsmarkedet medvirker til at fordele indkomsterne mellem regionerne. De danske regionale forskelle i skattepligtig indkomst er således også væsentligt indsnævret over den betragtede periode.

Det kan således konkluderes, at der er en international trend i retning af lidt større ulighed i den regionale produktion. Selv om dette også er tilfældet for Danmark, så er udviklingen i de regionale arbejdsproduktivitetsforskelle ligesom i udlandet en drivkraft, hvilket sender positive signaler om mulighederne for at skabe indkomst i hele Danmark i fremtiden. Samtidigt ser vi, at pendlingen er steget over perioden, hvilket modvirker produktionsforskelle i retning af indsnævrede forskelle i befolkningens indkomst på tværs af regioner.

2. Udviklingen i forskellige typer af regioner i Danmark og internationalt

I analysen er hovedstadsregionen defineret som en »storbyregion«, mens Bornholm, Nordjylland og Vestjylland er defineret som »udkantsregioner«. De øvrige 4 regioner er definerede som »mellemregioner«.

Det er klart, at det kan være vanskeligt – i et land som Danmark – at udsondre nogle regioner som udkantsregioner. Geografisk ligger stort set alle regioner og områder som bekendt i en slags udkant. Til analyseformål er det imidlertid fundet hensigtsmæssigt at udsondre nogle regioner, som bl.a. har en lavere befolkningstæthed og større produktion i primære erhverv end andre regioner.

Den danske hovedstads vækst i produktionen har været stærkere end væksten i det øvrige land særligt siden 1993. I sammenligning med

de 15 øvrige storbyregioner i analysen, har væksten i hovedstaden i forhold til det øvrige land dog ikke været så markant, og med hensyn til det aktuelle indkomstdannelse (BNP) placerer hovedstaden sig midt i gruppen af storbyregioner.

Det er en generel tendens, at storbyregionerne i benchmarklandene har haft en højere vækst i produktionen i forhold til deres respektive landegennemsnit især i anden halvdel af 1990'erne. De tre danske »udkantsregioner« ligger i den højeste halvdel af de 17 definerede udkantsregioner målt i BNP i forhold til væksten i benchmarklandet. Med få undtagelser har udkantsregionerne generelt oplevet en relativ svag udvikling siden midten af 1990'erne, og det gælder også for de definerede danske udkantsregioner som Nordjylland og Bornholm, hvorimod udviklingen har været mindre entydig for Vestjylland.

Det må dog understreges, at udkantsregionerne i benchmarklandene klarer sig meget forskelligt. Billedet er altså ikke entydigt, når hele perioden 1990 til 2005 betragtes, men gennemsnitligt har de 17 definerede udkantsregioner i Europa dog oplevet en mindre gunstig produktionsudvikling end den nationale udvikling i de respektive benchmarklande.

De fire regioner, som i Danmark er kaldt mellemregioner, dvs. Århus, Syddjylland, Fyn samt Vest- og Sydsjælland, har en langsommere udvikling i BNP pr. indbygger end landsgennemsnittet og mellemregionerne i benchmarklandene. Analysen peger på, at pendling kan udvikle forskelle i produktionsværdier pr. indbygger imellem regionerne, og dette kan netop være tilfældet i forhold til mellemregionerne. Således er der et højt og stigende pendlingsniveau til Hovedstaden fra resten af Sjælland om de omkringliggende områder, hvilket i sig selv kan være udtryk for en erhvervsmæssig dynamik. Men samtidig er resultaterne et oplæg til de nye vækstfora, som har til opgave at skabe gode rammer for vækst i alle dele af landet.

Analysen og dens resultater er uddybet i bilag 4 i baggrunds- og analysepublikationen. Heraf fremgår det også, hvordan de 8 danske regioner udviklingsmæssigt er placeret i forhold til de i alt 95 navngivne regioner i Europa, samt placeringen i de 12 benchmarklande. Der henvises også til kortet bagerst i denne redegørelse.